

ŚCIEŻKA SUFICH

KROK PO KROKU

100
STACJI
DUCHOWEJ
PODRÓŻY

MACIEJ WIELOBÓB

sensus

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Magdalena Dragon-Philipczyk

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 230 98 63

e-mail: sensus@sensus.pl

WWW: sensus.pl (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

sensus.pl/user/opinie/scisuf

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN: 978-83-289-3318-7

Copyright © Maciej Wielobób 2026

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Podziękowania od autora	9
Wstęp szejka-al-maszejka Mahmooda Khana	10
Uwagi do transkrypcji/transliteracji terminów sufickich w tej książce	14
Zaproszenie do wspólnej praktyki	15

Część I Kontekst 17

Duchowa podróż. Stacje i stany	19
Indyjski sufizm uniwersalny	21
Doświadczenie Boga/Rzeczywistości według sufich	31
Struktura ścieżki duchowej	34
Podstawy psychologii sufich	36
Jak pracować z czillami?	45
Podążanie za naukami sufickimi a poglądy	46

Część II Stacje i stany 47

1. Tałba — skrucha, wzięcie odpowiedzialności i powrót do Boga 49
2. Muruflāt — wielkoduszność 54
3. Inabat — głęboka skrucha i powrót do Boga 56
4. Futuflāt — rycerstwo 59
5. Iradat — oddanie 62
6. Qasd — właściwa intencja 66
7. Sabr — cierpliwość 68

8. Dżihad — „zmagania” z nafs 70
9. Rijazat (rijadhat) — dyscyplina duchowa 72
10. Tahdhib — uszlachetnienie 74
11. Muhasaba — introspekcja, samoświadomość 76
12. Jaqzat — przebudzenie 81
13. Zuhd — asceza, wyrzeczenie, nieprzywiązanie 83
14. Tadżrid — całkowite odłączenie 87
15. Łara' — wstrzeźliwość 89
16. Taqva — świadomość Boga 91
17. Mu'amalat — duchowa wymiana 94
18. Mubalat — troskliwa i uważna ostrożność
w budowaniu relacji z Bogiem 97
19. Jaqin — pewność 99
20. Basira — wgląd, widzenie sercem 101
21. Tafakkul — zaufanie do Boga 103
22. Ladża — schronienie 106
23. Rida — zadowolenie 108
24. Mu'afiqā — zgodność, dopasowanie 110
25. Ikhlas — szczerłość i czystość intencji 113
26. Tabattul — oddanie Bogu 115
27. 'Azm — postanowienie, zobowiązanie 117
28. Istigamat — niezłomność 121
29. Tafakkur — refleksja 123
30. Zikar (dhikr) — pamiętanie 126
31. Faqr — ubóstwo duchowe 129
32. Ta'adu — pokora 133
- Zamiast 33. – 36. Oszołomienie ogromem boskiego oceanu miłości,
zachwyt i szacunek 135
37. Khuszu — uważna pokora 138
38. Tazallul — łagodność 140
39. Ikhbat — wewnętrzny spokój, płynący z głębokiej pokory 140
40. Lijaz — bezpieczna przystań 143
41. Hajbat — zdumienie i oszołomienie 145

42. Farar — odwrót do Boga 147
43. Iman — wiara (u Ansariego radża' — nadzieja) 150
44. Talab — tęsknota, poszukiwanie 153
45. Raghbat — żarliwa tęsknota 153
46. Mułasalat — połączenie 157
47. Mudałamat — wytrwałość w trwaniu 159
48. Khatrat — zaduma 161
49. Himmat — duchowa determinacja i skupienie na celu 163
50. Ri'ajat — pilnowanie siebie, duchowa ochrona 166
51. Sakina — spokój 168
52. Tuma'nina — ukojenie, nieprzemijalny spokój 168
53. Muraqaba — uważność 172
54. Ihsan — doskonała dobroć 174
55. Adab — wewnętrzna uprzejmość i takt 179
56. Tamakkun — ugruntowanie 181
57. Hurmat — głęboki szacunek 183
58. Ghajrat — honor 185
59. Dżam' — zgromadzenie 188
60. Inqita' — wewnętrzne odosobnienie 188
61. Sidq — szczerłość i prawdomówność 191
62. Safa — czystość 194
63. Haja' — skromność i pokora oczyszczonego serca 198
64. Thiqat — zaufanie 201
65. Ithar — samopoświęcenie (poświęcenie nafs) 203
66. Taffiz (taffid) — pełnia zaangażowania w relację z Bogiem 205
67. Futuh — otwarcia 208
68. Ghurbat — wygnanie 210
69. Taħhid — boska jedność i jedność z Bogiem 212
70. Tafrid — uwewnętrznienie jedności,
indywidualność na poziomie ducha 215
71. 'Ilm — wiedza 218
72. Basar — widzenie 220
73. Hajat — esencja życia, życie serca 223

74. Hikmat — mądrość 226
75. Ma'rifat — gnoza 229
76. Karamat — charyzmat 232
77. Haqiqat — Prawda-Rzeczywistość 234
78. ʔilajat — przyjaźń z Bogiem 237
79. Taslim — poddanie swej woli Przyjacielowi 240
80. Istislam — całkowite poddanie się Przyjacielowi 240
81. l'tisam — przyłgnięcie do Ukochanego Przyjaciela 243
82. Infirad — jednopunktowość 245
83. Sirr — wewnętrzna świadomość 248
84. Ghina — bogactwo 250
85. Bast — ekspansja, rozkurcz serca 252
86. Inbisat — radość 254
87. Sama' — słyszenie sercem 256
88. Itilla — najgłębsze rozumienie 259
89. ʔadżt — ekstaza 261
90. Lahza — zerknięcie 263
91. ʔaqt — moment metafizyczny 267
92. Nafas — oddech 269
93. Mukaszafa — ujawnienie 272
94. Surur — rozradowanie 274
95. Uns — bliskość 276
96. Dahszat — konsternacja 278
97. Muszahada — kontemplacja, bycie świadkiem 280
98. Mu'ajana — rozpuszczenie w kontemplacji 280
99. Fana' — śmierć przed śmiercią 283
100. Baqa' — trwanie w boskiej obecności, „wieczne życie” 283

Bibliografia 289

Netografia 291

O autorze 292

CZĘŚĆ I

Kontekst

Duchowa podróż.

Stacje i stany

W jednej ze swoich najpiękniejszych książek — *Życie wewnętrzne* — Hazrat Inayat Khan pisze:

Życie wewnętrzne jest podróżą i przed jej podjęciem konieczne jest swego rodzaju przygotowanie. Jeśli nie jesteś do niej gotów, zawsze będzie ci towarzyszyła groźba wymuszonego powrotu przed dotarciem do twego celu. Kiedy człowiek wybiera się na wyprawę i ma do wykonania zadanie, musi wiedzieć, co będzie niezbędne w drodze, co powinien zabrać, tak aby podróż stała się łatwa i by mógł dopełnić to, co rozpoczął. Wyprawa, którą podejmuje się w życiu wewnętrznym, jest tak długa, jak długi jest dystans pomiędzy początkiem życia a śmiercią, jest także najdłuższą podróżą, w którą można wyruszyć; trzeba więc być przygotowanym, by po przebrnięciu pewnej odległości powrót nie okazał się konieczny¹.

Sufi i inni mistycy na różne sposoby opisywali tę duchową podróż, często jej poszczególne etapy nazywali stacjami i stanami (*maqamat la aḥlāl*²). Stacją (*maqam*) jest ten etap drogi, który osiągamy własnym wysiłkiem, a stanem (*hal*) — ten, który jest nam dany. Wielu sufickich mistyków opisywało kolejne stacje i stany. Najbardziej znanym z nich był wczesny

¹ H.I. Khan, *Życie wewnętrzne*, przekł. A. Mrowińska, Kraków 2018, s. 3. [e-book]

² Liczba pojedyncza to *maqam* i *hal*, a liczba mnoga to *maqamat* i *aḥlāl*. Pakistańscy i indyjscy sufi czasem jako liczbę mnogą używają *halat*.

perski sufi — Abu al-Qasim al-Quszajri (986–1072). My jednak przyjrzymy się innej z najbardziej znanych klasyfikacji — tej pochodzącej od jego nieco młodszego rodaka, Abdullaha Ansariego, zwanego pirem (starszym nauczycielem) z Heratu (ur. 1006–1089). Wybrałem ją jako punkt odniesienia z kilku powodów. Po pierwsze, jest bardziej rozbudowana. Po drugie, w porównaniu z bardzo teologizującym wykładem al-Quszajriego, dzieło Ansariego z Heratu ma więcej mistycznej głębi. Po trzecie, *last but not least*, klasyfikacja Ansariego wywarła silny wpływ na indyjski sufizm, który reprezentuję, głównie dzięki temu, że dziełem pira z Heratu był zafascynowany jeden z najbardziej wpływowych sufich Indii — chwadża Moinuddin Ciszti.

Abdullah Ansari nadał swojemu dziełu tytuł *Sad majdan*, co często jest tłumaczone jako „Sto pól”. I rzeczywiście „sad” oznacza w języku farsi „sto”, jednak „majdan” jest zbliżone do naszego „majdanu” — placu, rynku, miejsca zgromadzeń. Czemu w *Sad majdan* stacje i stany są miejscami zgromadzeń? W sufickim kontekście „zgromadzenie” następuje, gdy zbieramy różne części naszej osoby i odnajdujemy między nimi spójność. A zatem każda ze stu stacji, którą będziemy omawiać, jest okazją do pogłębienia swojej integralności.

Zanim jednak przejdziemy do omówienia każdej ze stacji z osobna, przyjrzymy się wspólnie, czym jest sufizm i jakie są jego nauki, dla łatwiejszego zrozumienia poszczególnych etapów tej duchowej ścieżki.

* * *

Mój uczeń, Tomasz Bauer, założył na Facebooku grupę dyskusyjną na temat stacji i stanów. Jeśli chcesz uczestniczyć w dyskusjach na ten temat i w taki sposób wesprzeć swoją drogę z tą książką, grupę odnajdziesz pod tym adresem: <https://www.facebook.com/groups/stacje.i.stany>.

Indyjski sufizm uniwersalny

Codziennie wszyscy — w mniej lub bardziej subtelny sposób — doświadczamy cierpienia: czy to poprzez doznanie fizycznego bólu, trudności w radzeniu sobie z emocjami, brak koncentracji, poczucie nieskuteczności w jakiejś dziedzinie życia, niespełnienie czy niepełną harmonię w relacjach z innymi, a może po prostu nieokreśloną tęsknotę. Naturalną konsekwencją odczuwanego cierpienia jest poszukiwanie drogi do jego przezwyciężenia. Takie poszukiwania prowadzili już od tysięcy lat jogini i mistycy różnych tradycji. Doszli oni zgodnie do wniosku, że rozwiązaniem jest szeroko pojęta praktyka medytacyjna. Jedną z takich tradycji jest sufizm uniwersalny.

SUFIZM — JAK GO ZDEFINIOWAĆ?

W którymś z ostatnich wywiadów udzielonych przed śmiercią jeden ze współczesnych mistrzów sufickich, dr Javad Nurbakhsh (1926–2008), podkreśla, że gdy praktyka medytacyjna zostaje zdefiniowana słowami, przestaje być sufizmem. Praktyka suficka odrzuca dogmatyzm, szufladkowanie i schematyczność, nie ceni się w tej ścieżce kształtowania określonego poglądu na rzeczywistość. W zamian za to proponuje się indywidualny zestaw praktyk, przydzielany uczniowi (murid) przez jego nauczyciela (określanego jako szejik, kalif, murszid lub pir³) lub instruktora.

³ I odpowiednio: szejka, kalifa, murszida lub pir (ostatnie słowo pochodzi z języka perskiego, w którym nie ma rodzajów).

Najlepiej zdefiniować sufizm jako **ścieżkę radykalnej miłości**. Oznacza to, że sufi lub sufia⁴ przede wszystkim skupia się na tym, żeby coraz mocniej kochać i coraz lepiej, pełniej i dojrzej ofiarowywać miłość. Ponadto dąży do usunięcia wszelkich przeszkód na drodze tego uczucia, na przykład poprzez porzucenie własnych uwarunkowań. Z kontekstu miłości i braterstwa-siostrzeństwa wynika skoncentrowanie się na uniwersalności przekazu mistycznego, który może istnieć w różnych formach. Dlatego Idries Shah stwierdził, że „sufizm [...] jest czymś, co pozwala zrozumieć religię, niezależnie od jej aktualnej formy zewnętrznej”. Do tego sufizm nie jest drogą ascezy, lecz raczej ścieżką praktyki, którą realizujemy w życiu zewnętrznym — poprzez relacje z ludźmi, pracę i codzienne obowiązki. Wszakże tam — w rodzinie i społeczeństwie — jest potrzebne miłujące serce sufiego. Sufi i sufie poszukują równowagi w życiu wewnętrznym (na duchowej ścieżce), jak również w życiu zewnętrznym (rodzinnym, zawodowym, społecznym itd.), a także harmonii pomiędzy jednym a drugim.

TRZY ASPEKTY SUFIZMU

Fazal Inayat Khan podkreślał, że praktyka suficka ma trzy aspekty: jest niedefiniowalna, elastyczna i oparta na osobistym doświadczeniu. Niedefiniowalna, ponieważ Rzeczywistość istnieje bez potrzeby bycia definiowaną; elastyczna, ponieważ akceptuje każdą formę modlitwy czy medytacji, która jest odpowiednia w danym momencie; oparta na doświadczeniu, ponieważ odrzuca dogmaty i doświadczenia z drugiej ręki, koncentrując się na osobistym doświadczeniu.

⁴ Rodzaj męski zarówno w liczbie pojedynczej, jak i mnogiej przyjmuje jednakową formę — sufi. Rodzaj żeński — sufia (l.poj.) i sufie (l.mn.). Większość spolszczeń zawdzięczamy pracy dr Agaty Mrowińskiej, językoznawczynie i adeptyki sufickiej. Zostały one przedyskutowane w gronie nauczycieli i instruktorów sufickich szkoły wewnętrznej Otwartej Drogi.

PRAKTYKA JAKO DIALOG

Sufizm jako ścieżka duchowa musi się opierać na swego rodzaju trójstronnym dialogu: z tradycją, nauczycielem i z samym sobą. Bezmyślne naśladownictwo i przejmowanie poglądów swojego nauczyciela lub sufich z przeszłości nie posuwa nas do przodu na ścieżce. Natomiast dialog — tak.

DWA NURTY SUFIZMU

Gdy przyjrzymy się temu, kto określa siebie jako sufiego lub swoją praktykę jako sufizm, wyraźnie ujawnia się podział tej idei na dwa nurty.

Jednym z nich jest sufizm muzułmański, który **nie** stanowi przedmiotu mojej osobistej praktyki i nauczania, a zatem nie jest też przedmiotem tej książki.

Drugi to **sufizm uniwersalny**, nurt mistyczny, który wykształcił się na Bliskim Wschodzie (a później rozprzestrzenił na Europę, Afrykę i Azję, w tym na subkontynent indyjski). Przedstawiciele tego nurtu początków sufizmu doszukują się najczęściej w czasach starotestamentowego proroka Abrahama, a zatem około 3 tysięcy lat przed naszą erą. Historycznie jednak pierwsze zorganizowane szkoły sufich powstały około X wieku na terenie obecnego Afganistanu, na styku kultury indyjskiej i perskiej.

HAZRAT INAYAT KHAN

Tradycję sufizmu uniwersalnego trudno oddzielić od jej najbardziej aktywnego i znanego propagatora — Inayata Khana. Hazrat Inayat Khan przyszedł na świat w Barodzie w Indiach w 1882 roku, w rodzinie muzyków. Jego dziadkiem był Maula Bakhsh, wybitny muzyk, nazywany indyjskim Beethovenem, założyciel Akademii Muzycznej w Barodzie. To w jego domu Inayat Khan dorastał, stykając się z osobami różnych wyznań: głównie muzułmanami, hinduskimi braminami czy wyznawcami zoroastryzmu.

Sam Inayat Khan, tak jak jego dziadek i ojciec (Rahmat Khan), wykazywał się olbrzymim talentem muzycznym, dzięki czemu w wieku dwudziestu lat został profesorem zwyczajnym Akademii Muzycznej. Wieść o jego wspaniałym głosie i doskonałej grze na winie szybko rozprzestrzeniła się na całe Indie, co sprawiło, że zapraszano go do koncertowania na dworach książąt.

Pomimo uznania na gruncie artystycznym młody Inayat Khan nie czuł się spełniony. Pielgrzymował po Indiach, odwiedził między innymi grób sufickiego mistrza Moinuddina Czishti. Atmosfera tego miejsca zachęciła go do dalszych poszukiwań. Wzmogły się one w 1902 roku, gdy zmarła jego ukochana matka. Po jej śmierci szukał wypełnienia odczuwanej pustki i osamotnienia. Coraz częściej przebywał w towarzystwie derwiszów i joginów, aż w końcu, w 1904 roku, Inayat Khan poznał swojego murszida (nauczyciela), którym okazał się Mohammed Abu Haszim Madani, oraz wykładowcę sufickiej literatury — profesora Haszimiego. Abu Haszim Madani inicjował go do sufickiej szkoły Czishti, ale też do trzech innych ścieżek (tarik) sufickich. Inayat Khan uczył się u niego codziennie przez cztery lata, aż do śmierci swojego nauczyciela. Przed swoją śmiercią Abu Haszim Madani upoważnił Inayata Khana do dalszego przekazywania nauk i wyraził życzenie, by ten udał się na Zachód.

Śmierć nauczyciela w 1908 roku zbiegła się ze śmiercią ojca w 1910 roku. W związku z tym Inayat Khan zdecydował się wypełnić życzenie murszida, a zarazem swoje własne pragnienie, i udał się do USA. W podróży towarzyszyli mu brat Maheboob Khan i kuzyn Mohammed Ali Khan. Rok później dołączył do nich najmłodszy brat Inayata — Musharaff Moulamia Khan. Stosunkowo szybko dostosowali się do nowej rzeczywistości, a liczba uczniów podążających za nauczaniem Inayata Khana stopniowo zaczęła rosnąć w Ameryce, Anglii, Francji, Holandii i innych krajach. Inayat postanowił założyć rodzinę. Poślubił Amerykankę — Orę Ray Baker (znaną też jako Pirani Ameena Begum), z którą miał czworo dzieci. Jako miejsce swojego stałego pobytu wybrali ostatecznie Suresnes pod Paryżem.

Tam odbywały się doroczne Letnie Szkoły, gdzie zjeżdżali się uczniowie z całego świata, by móc uczyć się u Inayata Khana. Oprócz tego Hazrat Inayat Khan intensywnie podróżował z wykładami. Zmarł przedwcześnie w 1927 roku podczas swojej wizyty w Indiach.

Murszid Mohammed Ali Khan — jego kuzyn, który mu towarzyszył w tej podróży — był nauczycielem moich nauczycieli: murszida Karimbakhsha Witteveena (1921–2019) i szejka-al-maszejka Mahmooda Khana (ur. 1927).

TRADYCJA NAUCZYCIEL — UCZEŃ

Tradycja suficka to przede wszystkim tradycja relacji nauczyciel — uczeń. Kontekst praktyki nie jest wyznaczany przez wiedzę teoretyczną ani nawet przez znajomość narzędzi stosowanych na ścieżce. Kontekst wyznaczają dwa inne elementy — Ideał, który ma nas prowadzić na duchowej drodze, oraz nauczyciel, który jest swoistym łącznikiem pomiędzy nami a tym Ideałem.

Mój nauczyciel, murszid Karimbakhsh Witteveen, powiedział:

⋮ Między nauczycielem a uczniem [...] rodzi się głęboka [...] więź, polegająca na wzajemnym oddziaływaniu i zaufaniu, oddaniu i sympatii. Zaczyna się od inicjacji, stanowiącej jak gdyby przepustkę na ścieżce. Inicjowany otrzymuje błogosławieństwo nauczyciela i przyrzeka solennie podążać za swym przewodnikiem. Następnie nauczyciel udziela nauk, zalecając praktyki dostosowane do charakteru i możliwości ucznia. [...] Oddanie ucznia i ufność pokładana w nauczycielu nadaje tym praktykom głębsze znaczenie. Nauczyciel ofiarowuje także uczniowi pomoc w oczyszczaniu umysłu. [...] Tym samym pomaga mu w trudnym procesie oduczenia się⁵.

⁵ Cytat pochodzi z wykładu Karimbakhsha H.J. Witteveena w kwietniu 1994 roku w Krakowie.

OTWARTA DROGA (THE OPEN WAY SCHOOL OF UNIVERSAL SUFISM)

Otwarta Droga jest z jedną z linii inicjacyjnych, która wyłoniła się z sufickiego nauczania Inayata Khana. Do 2016 roku działała w ramach organizacji International Sufi Movement (której byłem członkiem zarządu wykonawczego i komisji międzynarodowej), a od rozpadu ISM na poszczególne linie inicjacyjne⁶ — jako samodzielna linia, współkierowana⁷ przeze mnie pod nazwą Szkoła Sufizmu Uniwersalnego „Otwarta Droga”. Otwarta Droga przekazuje głębię tradycyjnych narzędzi i idei medytacyjnych w sposób zrozumiały dla współczesnego człowieka i dostosowany do aktualnego kontekstu. W pełni respektuje osobisty światopogląd osoby podążającej medytacyjną ścieżką, dobierając odpowiednie narzędzia zgodnie z jej potrzebami.

Wbrew pozorom idee mistyczne zawsze były przekazywane w wolnej od dogmatów formie, która szczególnie inspirującą postać przybrała w dziele Kalimullaha *Miska żebacza*. Autor oddaje w nim szacunek ideom i praktykom różnych szkół mistycznych Indii: przedstawicielom sufizmu, adwajtawedanty czy tantry.

Mistycyzm Otwartej Drogi ma swoją psychologię (naukę o umyśle, jego ograniczeniach i sposobach ich przewycięzania) oraz metafizykę, a tak-

⁶ Były to przede wszystkim następujące linie inicjacyjne: moja (The Open Way Universal Sufi Centre), szejka-al-maszejka Mahmooda Khana (International Sufi Centre 1929), murszidy Rabii Any Perez (Sufi Universal Fraternal Institute), murszidy Nurii Sabato (The Sufi Message), szejki Petry-Beate Schildbach (Sufi Bewegung) i murszida Nawaba Pasnaka.

⁷ Szkołą Sufizmu Uniwersalnego Otwarta Droga w momencie pisania tych słów (2024 rok) kieruje trzyosobowy „zarząd” w składzie: piszący te słowa, czyli murszid Shams Maciej Wielobób (współprzewodniczący, głowa szkoły wewnętrznej), murszida Karima Agnieszka Wielobób (współprzewodnicząca, koordynatorka wszystkich wspólnot) oraz szejka Rabia Ola Uruszczak — wiceprzewodnicząca, sekretarzynie generalna szkoły wewnętrznej. Te osoby nominują instruktorów i nauczycieli wspólnot afiliowanych przy Otwartej Drodze.

ze zasób różnego rodzaju narzędzi, które wspierają adeptki i adeptów na drodze do samorealizacji, między innymi: praktyki etyczne, pracę z ciałem i jego świadomością, modlitwę (jeśli jest zgodna z czymś światopoglądem), introspekcję, koncentrację, medytację uważności oraz medytację z mantrą.

PODEJŚCIE DO RELIGII

Otwarta Droga wypływa z uniwersalnego sufickiego nauczania Hazrata Inayata Khana, który mówił o jedności ideałów religijnych na poziomie mistycznym. Nie jest związana z żadną konkretną religią, lecz głęboko szanuje dorobek każdej z nich. Mistyczne nauczanie, które jest sednem Otwartej Drogi, postrzegamy jako esencję każdej tradycji religijnej, wokół której powstała kulturowa i społeczna nadbudowa.

Bliskie nam są słowa Rumiego, który stwierdza: „Nie wyznaję żadnej religii. Moją religią jest miłość. Moją świątynią jest każde serce”, jak również poniższy wiersz Ibn Arabiego:

⋮ O cudo, ogrodzie wśród płomieni!
⋮ Moje serce zawiera w sobie każdą formę.
⋮ Zarówno pastwisko dla gazeli,
⋮ Jak i klasztor chrześcijańskich mnichów.
⋮ Jest świątynia dla wyznawców bożków,
⋮ I święty ołtarz dla pielgrzymów.
⋮ Jest tablica Tory i sury Koranu.
⋮ Podążam za religią Miłości
⋮ I idę tam, gdzie zawiedzie mnie jej wielbłąd.
⋮ To jest prawdziwa wiara;
⋮ To jest prawdziwa religia⁸.
⋮ Ibn Arabi

⁸ Cyt. za: M. Wielobób, *Nieskończony ocean miłości. Wybór poezji sufich*, Kraków 2025, s. 39.

Wśród podążających Otwartą Drogą znajdują się zarówno wyznawcy różnych religii, jak i ci, którzy nie czują przynależności do żadnego kościoła. Są tacy, którzy odczuwają potrzebę rytuału religijnego, oraz tacy, którzy odrzucają wszelkie zewnętrzne rytuały, teiści i agnostycy, a czasem nawet i ateiści (którzy oczywiście podążają raczej za tzw. świeckimi formami medytacyjnymi Otwartej Drogi i interesuje ich psychologiczny aspekt praktyki). Najczęściej jednak adeptami Otwartej Drogi są osoby o poglądach teistycznych, lecz uniwersalnych — postrzegające różne tradycje religijne jako równorzędne ścieżki prowadzące do duchowej głębi.

STANAĆ TWARZĄ W TWARZ Z RZECZYWISTOŚCIĄ

Każde dobre narzędzie może zostać użyte do niewłaściwych celów — podobnie medytacja. Dlatego warto pamiętać, że podążanie medytacyjną ścieżką ma wspierać w stawaniu twarzą w twarz z rzeczywistością, jak trudna by ona nie była, a nie służyć ucieczce. Właśnie dlatego tak ważne jest wsparcie nauczyciela, który prowadzi osobę podążającą Otwartą Drogą. Ponieważ nie jest on psychoterapeutą, w sytuacjach wymagających innego rodzaju pomocy będzie zachęcał do kontaktu z psychoterapeutą lub lekarzem.

SZKOŁA I LABORATORIUM DLA DUCHOWYCH POSZUKIWACZY

Istotą sufickich linii inicjacyjnych nie jest funkcjonowanie jako organizacja społeczna, lecz raczej jako laboratorium lub szkoła dla duchowych poszukiwaczy. Każdy, kto potrzebuje, może po prostu skorzystać z dostępnego bogactwa nauczania mistycznego. Niewykluczone, że po niedługim czasie zdecyduje się spakować i ruszyć dalej, albo przeciwnie — zechce pozostać dłużej na tej drodze i wdrażać w życie rezultaty przeprowadzonych eksperymentów.

UNIWERSALIZM, TOLERANCJA A EKLEKTYZM

Na ścieżce medytacyjnej możemy spotkać się z otwartym podejściem, ale zdarza się również niemądry eklektyzm. Warto pamiętać, że otwartość w podejściu do ścieżki mistycznej nie polega na sklejeniu ze sobą kilku czy kilkunastu dobrych technik, metod lub ich elementów. Tym, czego poszukujemy na sufickiej drodze, jest zrozumienie potrzeb i światopoglądu adepta, by wspierać go w możliwie najbardziej naturalnym procesie rozwoju. Pamiętając o celu praktyki i indywidualnych potrzebach, pomagamy stawiać kolejne kroki na osobistej, unikalnej ścieżce duchowej.

USKRZYDLONE SERCE — SYMBOL INDYJSKIEGO SUFIZMU UNIWERSALNEGO

Znaczenie sufizmu uniwersalnego jest też zawarte w sufickim symbolu — uskrzydłonym sercu.

Serce jest „pośrednikiem” pomiędzy światem wielości (rozerwania, niespójności związanej z uwarunkowanym *nafs* — ego) a światem jedności (a więc skupienia i spójności). Symbolizuje też właściwości serca: akceptację, życzliwość, dobroć, przyjaźń, dobrą wolę, wdzięczność, współczucie, miłującą dobroć, a w niektórych kontekstach nawet mistyczną miłość, tak cenioną przez sufich. Skrzydła w tej symbolice odnoszą się do wzniosłości i do rozwoju na duchowej ścieżce, a przede wszystkim połączenia z boskim Idealem. Półksiężyc w sercu symbolizuje receptywność serca, jego wrażliwość, nastawienie na słuchanie. To bardzo ważne przypomnienie na duchowej ścieżce, szczególnie w odniesieniu do codziennego życia. Pięcioramienna gwiazda natomiast reprezentuje boskie, wewnętrzne światło. Podsumowując: receptywne, nastawione na odbiór serce, które staje się takim przez medytacyjny proces oduczania się i oczyszczania, może doświadczyć boskiego światła i przez to wznieść się na swojej ścieżce duchowej, osiągając wyzwolenie.

Jak pisze sam Hazrat Inayat Khan:

symbol sufich jest ilustracją kilku ezoterycznych koncepcji [...]. Główny element w tym symbolu reprezentuje mistyczne dostrojenie serca jako naszej wewnętrznej boskiej świątyni. Dwa skrzydła przedstawiają lot wzwyż, gdzie ludzka miłość i boska miłość spełniają się na progu wyrzeczenia się egoizmu i pychy. Półksiężyc, z jego grą światłem, gdy się zmniejsza lub rośnie, przedstawia inspirujący obraz zdolności serca do ofiarowywania [...], jak również do podszytego pokorą i szacunkiem otrzymywania. Pięcioramienna gwiazda, jeden z najstarszych symboli przewodnictwa, ma przypominać o jasnym świetle wewnątrz nas, które nieustannie oświetla tęskniącemu sercu drogę w kierunku naszego boskiego przeznaczenia⁹.

Rysunek 1. Uskrzydłone serce — symbol sufizmu uniwersalnego

⁹ Cyt. za: M. Wielobób, *99 boskich imion. Kompletny przewodnik po mantrach sufich*, Kraków 2024, s. 32.

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

Sufizm, mistyczny nurt, charakteryzują dwie doktryny: koncepcja jedności ideałów religijnych i idea równowagi między życiem wewnętrznym a zewnętrznym. Przede wszystkim jednak sufizm to ścieżka radykalnej miłości. Zasadniczym celem sufiego zatem jest coraz mocniej kochać i coraz pełniej, dojrzałej ofiarowywać i przyjmować miłość.

By stworzyć przestrzeń pełną miłości z ukochanymi osobami, musimy przejść wewnętrzną przemianę. Z jednej strony porzucić swoje wyobrażenia, uprzedzenia i idealizacje, a nawiązać prawdziwy kontakt z osobą, którą kochamy. W tym procesie musimy usunąć nasze uwarunkowania z przeszłości, które nam to utrudniają. Z drugiej strony potrzebujemy wzmacniać swoją zdolność do kochania. To piękny, choć niełatwy proces.

Nie inaczej jest na sufickiej ścieżce radykalnej miłości. By uprościć usuwanie przeszkód na drodze i wzmacniać zdolność serca do kochania, sufi stworzyli „mapę” — ideę „stacji i stanów”, które są istotnymi etapami na naszej ścieżce duchowej.

Maciej Wielobób — ojciec, mąż, nauczyciel medytacji, wykładowca, autor wielu książek. Przekazuje głębię tradycyjnych ścieżek w sposób zrozumiały i użyteczny dla współczesnego człowieka. Pomaga uwalniać się od napięcia, wykorzystywać pełni swoich możliwości, uczy uważności i spokoju. Poznał dogłębnie mistycyzm indyjski jako nauczyciel-inicjator i uzdrowiciel w tradycyjnych szkołach medytacyjnych. Na ścieżce sufickiej od 1994 roku, przez murszida Karimbaksha Wittevena nominowany na szejka, przez szejka-al-maszejka Mahmooda Khana na murszida. Do 2016 roku członek zarządu głównego International Sufi Movement, od 2010 roku głowa szkoły ezoterycznej Otwarta Droga (The Open Way Sufi Centres and Groups). Więcej na maciejwielobob.pl

ebook dostępny na:

ebookpoint

ISBN 978-83-289-3318-7

9 788328 933187

Cena: 59,90 zł

sensus.pl